

jeg endda kunne finde mig i, i Overensstemmelse med Loven af 6te Juli 1867, at lade hele dette Omme ligge; jeg vilde i det Mindste langt bedre kunne finde mig deri, end i at optrykke disse i mine Tanker meget uheldige Bestemmelser i Loven af 1858 end at optrykke dem i en ny Lov, som man dog maatte betragte som endelig eller dog for en meget lang Tid ordnende disse Forhold, medens der, naar man lod det Hele, ligge, dog var en rimelig Udsigt til, at man snart kunde blive disse Bestemmelser kvit. Jeg erindrer meget godt, hvad Grunden var til, at man, eller i det Mindste jeg for mit Vedkommende, i 1867 stillede hele Snekastningsarbejdet paa en Maade særskilt for sig, jeg kan gjerne sige, i Modsatning til andre Arbejder, der paahvile Kommunen. Grunden dertil var for det Første den, at man allerede den Gang stod i den bestemte Formening, at det vilde være aldeles nødvendigt meget snart at faae hele Snekastningsforholdet ordnet ved en ny Lov, og den anden Grund var den, at man ikke var fuldstændig paa det Reene med, om Snekastningen i sin Helhed burde betragtes ganske paa samme Maade som andre kommunale Byrder. Jeg har hørt en Udtalelse igaar af den høitærede Indenrigsminister, som for mig i det Mindste lod, som om der ogsaa for ham indtil den allernyeste Tid havde været nogen Tvivl i saa Henseende. Det kunde jo i Virkeligheden være et Spørgsmaal, om denne Kamp mod Elementerne ikke skulde bæres som en Byrde, der paalaa Statsborgerne i det Hele, saa at altsaa Snekastningen nærmest maatte betragtes som en almindelig Borgerpligt, paa samme Maade som det at slukke Ild og hjerpe i Havsnød. Jeg har imidlertid ikke Noget at indvende imod, at Snekastningen betragtes som en kommunal Byrde, men saa maa jeg ogsaa paa det Allerbestemteste gjøre Paastand paa, at Byrden kommer til at ligge enten direkte, saaledes som det allerede Mindretal foreslaar, eller indirekte, saaledes som Regjeringsforslaget tilfigter, paa de Skuldre, som bære de øvrige kommunale Byrder, og derhos tillige i samme Forhold, og at den ikke vilkaarlig lægges paa enkelte af Skatteyderne i Kommunen og det oven i Kjøbet i et aldeles

ubestemmeligt og uberegneligt Forhold. Den allerede Drdsfører fremsatte igaar en Ytring, som gjorde et vist Indtryk paa mig, og han gjentog flere Gange denne Ytring, hvori jeg selvfølgelig faae et Bevis for, at han selv tilslagde den en hel Del Vægt. Han sagde nemlig, at man ikke maatte lægge Hovedvægten paa Pengebeløbet, Pengeværdien af Byrden, men at man maatte lægge Hovedvægten paa selve Arbejdet. Jeg tror ikke, at det var den allerede Drdsførers Mening, at saadant tvunget Arbejde i og for sig skulde være nedværdigende for en fri Statsborger — det forekommer mig, at der er Tilfælde, hvor Arbejdet endog saa er meget hæderdige; men jeg troede alligevel at forstaa den allerede Drdsførers Modbydelighed mod paa den Maade, som Regjeringens Forslag vil, at lægge Arbejdspligten paa enhver arbejdsfor Mand uden Hensyn til, om han er egentlig Arbejder, og uden Hensyn til, om han ellers maatte faae et Bederslag for sit Arbejde i en Pengesum, større eller mindre, og dette bragte mig til at overveje, om det ikke skulde være muligt ved en kvantitativ Begrænsning af Tvangsarbejdet at gjøre det i og for sig i mine Tanker Rigtige, som ligger i Regjeringsforslaget, mere modtageligt for Flertallet. Det forekommer mig, at det let vil kunne naas, naar man stillede Snekastningsarbejdet omtrent paa samme Maade, som man stillede Beiarbejdet i Loven af 1867, nemlig saaledes, at Udførelsen af Arbejdet i Entreprise eller ved leiet Mandskab blev Reglen, og derimod Udførelsen ved Tvangsarbejde blev Undtagelsen. Det er jo klart nok, at, naar man vilde gaa ind derpaa, saa vilde jo denne Dyhyden af Mandskab efter Arbejdslisterne kun finde Sted i egentlige Snevintre, og endda kun i den Del af saadanne Vintre, hvor det egentlige Arbejde vilde blive uoverkommeligt for det leiede Mandskab eller dem, der havde paataget sig Arbejdet i Entreprise. Altsaa i kvantitativ Henseende vilde Tvangsarbejdet derved ganske betydelig indskrænkes, og i samme Grad, forekommer det mig, at Modbydeligheden ved at gaa ind paa Regjeringens System ogsaa maatte aftage. — Jeg tror, at det allerede 3die Medlem for 9de Kred (Mourier-Petersen) ikke ganske har Ret, naar han udtaler, at det er